TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MAKELA
SULO SYVÄNEN

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.
AUG. NIKULA, Manager.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50
Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50

Tässä numerossa sitä siis aletaan

Tässä numerossa julaistut kansankirjeet ja osa muistakin kirjotuksisa ovat alkuna kirjotuskilpailullemme, joka alkaa nyt ja kestää kymmenen viikkoa eli huhtikuun alkuun. Osanottajia ei vielä ole niin paljoa kuin odotimme, mutta epäilemättä niitä tulee lisää.

Varsin hyvin ovat edustettuna californialaiset, ja suomalaisten lukumäärään nähden myöskin Oregon, mutta muut valtiot ovat jälessä. Washingtonista on joitakin ilmottautunut, mutta ei niin montaa kuin sieltä olisi pitänyt ja voinut. Vuoristovaltiot sensijaan ovat jääneet taka-askeleita ottamaan jo alunpitäin, sieltä on tähän mennessä ilmottautunut vain muutamia. Toivottavasti ne heräävät ja osottavat tässä kilpailussa samoin kuin muissakin tehtävissään, että ovat aikansa tasalla.

Luomme katsauksen kilpakirjotuksiin aina toisinaan, ja ehkäpä palkintotuomareillakin on jotakin sanottavaa. Kaikista palkintotuomareista ei meillä ole vielä tietoa. Washingtonin valtiokomitea on valinnut toveri Valleyn Gig Harborista, ja piirikomitea toverit Tyyne Hyrskymurron ja Jukka Mäkirinteen Californian ja Wyomingin valtiokomiteat sitävastoin eivät ole vielä ilmottaneet valinnastaan.

Parempia kuin kuulat

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Jan. 21, 1918, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

Tiedot rauhanneuvottelujen jatkumisesta ovat sangen niukkoja, ainakin mitä käytännöllisiin saavutuksiin tulee. Saksan junkkeriluokka luulee vielä istuvansa satulassa niin lujasti, että katsoo kaikki myönnytykset tarpeettomiksi. Sen kieräily sotajoukkojensa pidättämiseksi vallotetuissa maissa, on omiaan osottamaan, että sillä ovat varmat tarkotukset vallottaa lisää alueita Europasta, korvatakseen menetetyt siirtomaansa, jotka Englanti ja Japani ovat vallanneet.

Mutta vaikka ei olekaan vielä mitään sanottavia käytännöllisiä saavutuksia saatu, niin sotatoimet ovat kuitenkin toistaiseksi lakkautuksissa ja kymmeniä tuhansia ihmishenkiä on sitenkin pelastettu. Rauhanneuvotteluilla on saatu aikaan kuitenkin suhteellisesti enemmän kuin sotimalla.

Tärkeänä seikkana on otettava lukuun venäläisten tekemän agitatsioonin vaikutus saksalaisissa joukoissa. Venäläisten nyt levittämät lentolehtiset ovat olleet paljon tehokkaampia Saksan armeijassa kuin niiden enpen sinne lähettämät kuulat. Tarkasta sensuurista huolimatta tulee näet tietoja, että Saksan sotilaissa on vallalla syvä tyytymättömyys hallitusta ja sotatarkotuksia vastaan. Eikä kummakaan. Saksahan läksi sotaan Venäjän tsaarivaltaa kukistamaan, mutta ei voinut sitä tehdä. Tosin se alkoi hiukan väärästä päästä, hyökkäämällä ensin Belgiaan ja Ranskaan, mutta kai sillä oli aikomus päästä tsaarivallan selänlaakse. Tsaarivalta on nyt kukistunut, eikä saksalaisilla sotilailla siis olisi enää mitään syytä taistella. Ja osa siitä näyttääkin sen huomaavan ja kieltäytyy enemmästä tarpeettomasta verenvuodatuksesta.

Lentolehtisten levittäminen sotilasten vällihautoihin ei ole hullumpi teko. Aina niistä on suurempi hyöty kuin ampumatarpeitten haaskaamisesta. Olisivatpa nämä "kansanvaltaisuuden ja sivistyksen" puolesta taistelevat valtiaat levittäneet kirjallisuutta — sen henkistä kuin venäläisten levittämät lentolehtiset ovat — edes nykyisen sodan velkojen korkojen arvoa vastaavan rahasumman edestä, niin totta tötisesti ei Europassa ja Amerikassa olisi kapitalistisesta järjestelmästä enää paljoakaan jällellä.

Totta kyllä on, että se häviää nykyisiäkin keinoja käytämällä, kuten Venäjän esimerkki osottaa, mutta sama päämäärä olisi saavutettu paljon vähemmällä vaivalla, vähemmillä kustannuksilla ja — mikä kaikkein tärkein — vähemmillä kärsimyksillä. Mutta saattaa olla, että tarkotuksena ei olekaan kapitalistisen järjestelmän hävittäminen, niin välttämätön kuin se onkin, jos mielitään päästää sivistyselämä vallitsevaksi ja antaa kansanvaltaisuudelle edes alkeellisimmatkaan edellytykset.

Kunhan venäläiset saavat jonkun aikaa vielä jatkaa lentolehtistensä jakamista saksalaisten sotajoukkojen vällihautoihin, niin ehkäpä Saksan sotilasten keskuudessa alkaa kuulua huutoja: "Berliiniin! Berliiniin!" ja silloin aletaan olla siinä miinin tämä sota ajaa: yhteiskunnallisen vallankumouksen keskellä. Siihen mentiin Venäjällä, ja siihen tullaan enneh pitkää nähtävästi Saksassakin. Sotilasmahti on vankka kapitalismin tuki, ja ainoastaan sitä varten sitä pidetäänkin pystyssä, mutta kun se muuttuu kansanvaltaisuuden asiaa palvelevaksi, niin näkyy se olevan tehokas siinäkin. Sotilasten keskuudessa vallinnut tyytymättömyys aiheutti itsevaltiuden kukistumisen Venäjälläkin etupäässä.

Liittovallat tekisivät paljon viisaammin perustaessaan kirjapainoja ja kirjotuttaessaan lentolehtisiä jaettavaksi Saksan armeijassa, kuin perustamalla sotatarvetehtaita ja teettämällä pyssyjä. Aina pitää paikkansa, että lentolehtiset ja kirjallisuus raivaavat sen pellon, jossa kasvaa kansanvaltaisuudelle välttämätön laiho, tapahtukoonpa varsinainen keikaus sitte missä muodossa ja tilanteessa tahansa. Vallankumous aivoissa tapahtuu aina ennen kuin valtaistuimilla.

Syylliset ja syyttäjät

Epäsiveellisyyteen vajonneista ja vajoamassa olevista naisista on taas viime aikoina tullut puhe. "Häpeä, häpeä!" on kuulunut farisealainen sana useissa herraslehdessä. Mutta ilmiön yhteiskunnallisiin syihin eivät nuo, jotka sanovat siveellisyyttä tahtovansa, yritäkään kajota. Puuttuu tahtoa ja ymmärrystä. Halua saada aikaan yhteiskunnallisten epäkohtien korjauksia ei heillä ole, ja heidän katsomuksensa on auttamattomasti ennakkoluulojen rajottama. Heidän kanssaan on siis oikeastaan hedelmätöntä keskustella. Hyödyllisempää on meidän aina puhua köyhyyden rasittamille najsille itselleen osottaen ulospääsyn olojen pahimmasta kurjuudesta.

Me emme toden tottakaan pidä vaivan veroisena valkonauhojen "pelastavaa" työtä — se on puuhaajilleen lievemmin sanoen itsepetosta, — kun näet jonkun harvan pelastuessa sadat sortuvat.

Yhtä vähän ovat minkään arvoisia sellaisten siveellisyysruikuttelut, jotka käytännössä ovat esiintyneet työläisnaisten yhteenliittymisen ja taloudellisten sekä sivistyksellisten narrastusten vastustajina ja polkijoina.

Katsokaammepa ajassa taaksepäin, miten ovat työväenliikkeen vastustajat, naiset ja miehet sanomalehdistössään suhtautuneet työläisnaisten pyrkimyksiin? Onko porvaripuolueiden sanomalehdissä juuri kertaakaan oikein selosteltu, mitä sosialidemokraatit tarkottavat yrittäessään työläisnaisten järjestöjä rakentaa? Onko ilman vääristelyä kuvattu työläisnaisjärjestöjen palkanparannus- tai työolojen korjaamispuuhia? Kaukana siitä. Vielä vähemmin ovat vastustajamme olleet valmiit myöntämään mitään ansiota noille työläisnaisten yhteenliittoutumille siveellisessä merkityksessä.

Päinvastoin! siitä saakka kun ammattitöissä työskentelevät naiset ovat perustaneet ammattiosastojaan, on näitä poljettu ja niihin liittyviä vainottu. Järjestyneitä työläisnaisia on vielä enemmän kuin miehiä erotettu työpaikoista. Siitä olisi esimerkkejä lukuisasti. Ja järjestymättömiä, aivan tiedottomia työläisnaisia on pidetty mitä polkeenalaisimmassa tilassa. Palvelijattarilta esim. kielletään työväen sanomalehtien lukeminen, työväestön kokoontumistilaisuuksiin heidän ei sallita lähteä j.n.e. Siten on työläisnaisia pysytetty henkisesti tietämättömyyden tilassa, samalla käyttäen hyväkseen heidän työvoimaansa mitä pienimmillä palkoilla.

Ja voidakseen onnistua pitämään työläisnaiset erossa työväenjärjestöistä, ovat vastustajamme myös koettaneet halventaa ja mustata kaikkien järjestyneitten työläisnaisten puuhia.

Puhumattakaan yksityisten työväenliikkeen luottamusmiestoimissa olevain naisten parjaamisesta, on leimattu työväen ja sen ohessa työläisnaisten harrastukset siveellisesti ala-arvoisiksi, raaistaviksi, synnillisiksi. Sosialismin kaunis aate on kuvattu rumaksi, peloitellen yksinkertaisia ja alkeellisella tasolla olevia työläisnaisia loitolle työväenliikkeen piiristä.

Kun nyt työläisnaisilta puuttuu ammattietujansa puolustavaa yhteistoimintaa ja palkkoja alennetaan alle näkärajankin, voivatko seuraukset olla muunlaiset kuin mitä saadaan kuulla.

Mahdollisimman kurja toimeentulo toiselta puolen ja sen ohessa alhainen sivistystaso johtavat tämänlaatuisiin ilmiöihin, jotka eivät ole valkonauhatätien julistuksilla ja vastalauseilla voitettavissa.

Naisten sortuminen on vain taloudellisen voittokulun karvaita hedelmiä. Se on myös hedelmää siitä tavasta, jolla meidän maassamme on vastustajain taholta työväenliikkeen pohjalta kohonneita sivistyspyrkimyksiä kohdeltu, vaikka työläisnaisilla kuitenkaan ei ole mitään muuta tietä asemansa kaikenpuoliseksi parantamiseksi ja oikeuksiensa puoltamiseksi ja ihmisarvon mukaiseen elämään kohottamiseksi.

— H. P.

MAILMANKATSOMUKSIA

MISTÄ PARASTA VIINIÄ SAADAAN.

V. 1778 joutui lähellä Vlissingeniä (eli Flushingia, Hollannissa) eräs Itäintiaan menevä rahtilaiva haaksirikkoon ja upposi kaikkine lastineen, jona oli muun ohessa suuri määrä parasta Madeiraviiniä. V. 1814 tartttui osa näistä koreihin pakatuista viinipulloista muutamain kalastajien pohja nuottaan. Siinä heillä olikin hyvä saalis. Silloinen Ranskan kuningas Ludvig XVIII osti kalliista hinnasta tämän perinpohjin selkeentyneen viinin — paitsi kuusi tusinaa, jotka Ranskan Antverpenissä oleva konsuli oli heti kalastajien tultua ennättänyt ostaa. Konsuli möi ne Ragusan herttualle, joka piti tätä meressä kypsytettyä viiniä niin erinomaisena, että säästi sen vain kaikkein suurimpia juhlatilaisuuksia varten. Niinpä jätti hän kuollessaan leskelleen vielä 44 pulloa tätä viiniä. Leski ei raskinnut ollenkaan koskea tuohon "jaloon nesteeseen", vaan hänen kuoltuansa löytyivät kaikki 44 pulloa aukaisemattomina. Leski kuoli v. 1858, ja perilliset silloin möivät nämä viinitkin huutokaupalla enimmän tarjoovalle. Paroonj James Rotschild maksoi niistä silloin kirjalmelleen niiden painon kullassa.

— — —

VENÄJÄLLÄ VEROTETAAN NYKYÄÄN.

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Jan. 21, 1918, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

Mitkä tuskat on Venäjällä nykyään liikettä harjottavilla tuotantoyhtiöillä, joiden hallinto on Lontoossa, ilmeni Pohjoiskaukaasialaisen öljy-yhtiön vuosikokouksessa, kun yhtiön esimies ilmotti yhtiölle asetetun maksettavaksi verotuksen toisensa perästä, kunnes kärttui kaikkiaan viisi eri verotusta, joiden yhteinen määrä nousi hyväisesti yli yhtiön vuosivoiton. Osottaakseen tahtovansa pysyä kohtuudessa, venäläiset viranomaiset suostuivat kuitenkin alentamaan verojen yhteissumman 90 prosentiksi yhtiön voitosta. Yhtiön vuosivoitto oli ollut 453,000 puntaa (noin 2,265,000 dollaria), mutta Venäjällä kannetun raskaan verotuksen takia hupeni se 10,600 puntaan (noin 53,000 dollarin).

Siihen kait sitä on muuallakin pyritty — vaikka ei päästy — että sotavoittoja todella verotettaisiin, eikä vain puhuttaisi niiden verottamisesta.

— — —

Tärkeä keksintö

ilmotetaan tehdyn Norjassa, jossa gasoliinin puute on viime aikoina tuottanut suunnatonta haittaa kalastukselle.

Fredrikstadin moottoritehtaan omistaja Anders Nordmark on nyt keksinyt menettelyn, jonka avulla kaikenlaisiin moottoreihin tarvittava kaasu voidaan kehittää kuivasta karbiidista. Pienillä muutoksilla kelpaavat entiset niin vene- kuin automobiilimoottorit käytettäviksi. Yhdellä latauksella tulee 2½ hevosvoimainen moottori käymään 50 tuntia. Räjähdyksen vaara on poistettu varmuusventtiilä käyttämällä. Vauhdin kiihdyttäminen ja hiljentäminen on järjestetty sangen mukavasti, kertoo norjalainen Aftonposten.

ETELÄN DEMOKRATIA.

Abraham Lincolnista kerrotaan monta sattuvaa juttua, jotka todistavat tämän Amerikan suurmiehen erikoista kykyä osata aina asian ytimeen.

Kerran oli keskusteltavana kysymys pohjois- ja etelävaltioiden demokraatisten ryhmien välillä vallitsevan eripuraisuuden sovittamisesta. Lincoln lausui:

"Tunsin kerran hyvin vakavan ja järkevän, kaikin puolin kelpo kirkonmiehen—nimitämme häntä vaikka Browniksi—joka oli valittu komiteaan rakennuttamaan siltaa erään kovin ryöppyisen ja vaarallisen virran poikki. Arkkitehti toisensa perästä hylkäsi koko yrityksen mahdottomana. Vihdoin Brown ilmotti tuntevansa erään Jones nimisen arkkitehdin, joka oli rakentanut paljo siltoja ja joka varmaan pystyisi rakentamaan tämänkin.

"'Kutsutaanpa mies paikalle', sanoi komitea. Ja Jones kutsuttiin. 'Pystyttekö tekemään tuohon sillan?' — 'Kyllä vain', vastasi Jones. 'Minä teen sillan vaikka tästä helvettiin, jos tarvitaan'.

"Uskonnollismielinen komitea kauhistui miehen jumalattomuutta. Mutta Jonesin mentyä Brown katsoi velvollisuudekseen ryhtyä puolustamaan ystävänsä. 'Minä tunnen Jonesin siksi hyvin', hän sanoi, 'ja tiedän hänet niin rehelliseksi mieheksi sekä taitavaksi arkkitehdiksi, että jos hän selvin päin ja varmasti vakuuttaa rakentavansa sillan helvettiin—niin, mitämaks, minä uskon sen — vaikka... vaikka minä hiukan epäilenkin sitä alimmaista silta-arkkua.'

"Niinpä", lisäsi Lincoln, "kun politikoitsijat vakuuttavat voivansa saada sopusointuun demokratiamme pohjoisen ja eteläisen siiven, niin, mitämaks, minä otan ja uskon heitä —vaikka... vaikka minä hiukan epäilenkin sitä eteläistä silta-arkkua."

— — —

PALJON MERKITSEVÄ LEIKKIPUHE.

Ranskan suuren vallankumouksen aikana v. 1792 riippui sodan syttyminen Englannin ja Ranskan välillä hiuskarvasta. Pääministeri Fox oli rauhan puolella ja vaati parlamentin alahuoneen päättämään, että Englanniin tulee osottaa jalomielistä luottamusta Ranskan uudelle hallitukselle. Silloin nousi edustaja Burke hurjistuneena, ja lennättäen tikarinsa lattialle sanoi vaativansa, että Ranskaa vastaan on käytävä sotaa vereen ja henkeen.

Parlamentin jäsenet istuivat tyrmistyneinä, Fox kalpeni. Veriseen sodan puhkeamisen vaara oli suuri.

Silloin ponnahti pystyyn Foxin uskollinen kannattaja, aina taisteluvalmis edustaja Sheridan, lausuen: "Edustaja Burke on meille antanut veitsen ranskalaisia syödäksemme, mutta hän on unohtanut kahvelin!"

Nältä sanoja seurasi hilliton naurunremakka kaikilta edustajapenkeiltä, ja niin uhkaava myrsky meni ohi vaarattomasti.

Näin sota-aikana

ei tiedä, missä se vihollinen hiiviskelee. Niinpä muuan michiganilainen hermostunut vanhapiika piti yövuoteellaan päänalusensa alla revolveria ei ainoastaan katoovaisen maallisen omaisuutensa, vaan myös katoomattomaksi aiotun, tähän saakka koskemattomana säilyneen siveellisen aarteensa suojelemiseksi kaikenlaisilta niitä mahdollisesti uhkaavilta vaaroilta.

Yhtenä kamalana yönä kello 2 aikaan neitonen heräsi, kylmästä hiestä märkänä — jotain kauheaa oli tapahtumassa, hän aavisti. Ja, aivan oikein, vuoteensa jalkopäässä hän näkee — huu! — miehen käden! Rosvoko... vai siveyden turma... vaiko vihollisen vakooja — yhdentekevää, hän sieppasi revolverinsa ja ampui sen tyhjäksi. Viisi kutia. Tarkasteli sitten asemaa. Se minkä hän oli nähnyt, ei ollutkaan miehen käsi, vaan hänen oma jalkansa, joka pisti esiin peitteen alta. Onneksi eivät toki kaikki laukaukset olleet sattuneet. Ainoastaan kaksi varvasta hän oli ampunut jalastaan. Ne löytyivät sängyn päästä lattialta, kuulat seinästä.

— — —

NAISEN ARVO TUPAKASSA.

Jamestown, James-virrassa olevalla saarella, oli ensimäisiä englantilaisten varastopaikkoja Amerikassa. Omituinen kaupankäyntiä liittyy tämän paikan perustamisaikoihin. Ensimäiset Englannista tulleet siirtolaiset olivat enimmäkseen naimattomia miehiä. Siirtolaisyhtiön varastonhoitaja sentähden päätti toimittaa heille vaimoja, ja sitä varten tuotti eräällä laivalla Jamestownlin 19 kaunista nuorta tyttöä, jotka kaikki heti tultuaan pääsivät vihille, "menivät kuin kuumille kiville". Kunkin sulhasen täytyi kuitenkin suorittaa valittunsa matkakustannuksista 120 naulaa tupakkaa. Tuo ei ollut kallis hinta, joten kysyntä yhä oli suurempi kuin tarjonta. Niinpä lähetti varastonhoitaja kohta toisen lastin tyttöjä, mutta korotti samalla maksun kunkin kaunottaren matkakuluista 150 naulaksi tupakkaa. Mutta mitäpä merkitsee muutama naula tupakkaa sydämen asioissa! Niinpä luovuttivat uudisasukkaat ilolla tuonkin 150 naulaa, elivät onnellisina sydänkäpystensä kanssa ja perustivat Virginiaan ensimäiset europpalaiset perheet. Nämä tupakka- ja naimiskaupat tapahtuivat vuosina 1616—1622.

— — —

Enon hautajaiset.

Neekeripoika tuli työnantajansa puheille.

"Saisinko minä ensi perjantaiksi vapaata?"

"Mitä varten?"

"Menisin hautajaisiin".

"Kenenkä hautajaisiin?"

"Enoni."

"Milloin hän on kuollut?"

"Hän ei ole vielä kuollut."

"Ethän sinä sitte voi tietää, että hänet perjantaina haudataan."

"Tiedänpähän — hänet hirtetään torstaina."

— — —

Autoilijain valitus.

"Automobiiliajelusta ei enää ole kerrassaan mitään hauskuutta."

"Kuinka niin—liian paljonko autoja kaduilla?"

"Ei... vaan liian vähä jalankulkijoita."

— — —

Kaksipäistä käärmettä

on joitakin kuukausia pidetty elättinä eräällä Rushvillessä, Ind., olevalla farmilla. Molemmat päät ovat täydellisesti muodostuneet, ja käärme juo maitoa kummallakin suullaan yhtaikaa.

Järjestömme asioita

S.S.-OSASTOILLE LÄNSIPIIRISSÄ.
(Luettava osaston kokouksessa).

K. toverit:—

On kieltämätön tosiasia se, että kuluneen vuoden aikana on piirimme s. s.-osastojen toiminta tuntuvasti lamaantunut. Ei ainakaan ulospäin näkyvä toiminta ole osottautunut vilkkaaksi tai huomiota herättäväksi. Osastojen kirjeenvaihtajat eivät ole pitäneet huolta tehtävästään; samoin ovat osastojen muutkin virkailijat olleet huolimattomia ja jättäneet käyttämättä heille kuuluvat- ja uskotut tärkeät tehtävät. Mutta tuo virkailijain velttous johtuu koko osaston jäseniston velttoudesta ja välinpitämättömyydestä, sillä osastojen kokouksissa ei vaadita virkailijoilta minkäänlaista raporttia heidän toiminnastaan. Tietysti on olemassa, eri paikkakunnilla innostukseen, samoin kuin velttouteenkin, erilaisia syitä eri alkoina ja viime kesän aikana oli Länsipiirin osastoilla yksi sellainen yleinen syy siinä, että täällä ja miltei jokaisella paikkakunnalla käytiin suuria lakkotaisteluja. Nuo lakkotaistelut — vaikkakin niissä monen mukanaolleen työläisen luokkakäsitteet selvenivät — olivat omiaan vaikuttamaan osastojen jäsenmäärän vähentymiseen, sillä jäsenistö oli pakotettu siirtymään paikasta toiseen; toiset etsiäkseen työpaikkaa henkensä säilyttämiseksi, toiset taasen poikoteerauksen ja muun ahdistelemisen takia. Ja tuossa paikastatoiseen siirtymisessään on usea entinen toveri jäänyt pois puoleesta; sitä ainakin osottaa se, että usean osaston jäsenmäärä on pienentynyt — harvoin kasvanut. Ne muutamat toverit, jotka volvat pysytellä paikoillaan ja seistä jäsenyydessä, lienevät siihen määrin veltostuneet, että tuskin on tullut tehtyä mitään suurempaa rynnäkköä jäsenmäärän kohottamiseksi. Siksi Länsipiirikomitea päättää,

että jokaisen länsipiiriin kuuluvan s.s.-osaston on ensi helmi- ja maaliskuun ajalla ryhdyttävä tarmokkaisiin toimenpiteisiin puolueemme jäsenmäärän kohottamiseksi. Toiminta järjestettäköön siten, että mainitun kahden kuun ajalla jokainen osaston jäsen velvoitettakoon hankkimaan vähintään yhden uuden jäsenen osastoonsa. Joka toisessa osaston kokouksessa toimitettakoon jäsenten nimihuuto ja jokainen osaston jäsen velvotettakoon tekemään selkoa toiminnastaan yllä sanotun asian edistämiseksi. Jos joku toveri osottautuu asialle välinpitämättömäksi, on osasto velvollinen toverillisesti innostamaan sellaista toveria ja selittämään hänelle asian suurta merkitystä.

Toverit! ottakaa esityksemme huomioonne ja pankaa se heti täyttäntöön. Teillä ei ole siinä mitään menetettävää.

Toverillisesti, Länsipiirikomitea.
K:tta, A. Mäki, siht.

Marraskuun vallankumoustaistelu Suomessa

(Jatkoa ensimäiseltä sivulta)

Kiivas ottelu eduskunnassa.

Samalla aikaa käytiin kiivasta taistelua eduskunnassa. Sen porvarillinen enemmistö jatkoi juonitteluaan. Puheenjohtaja koetti kieltäytyä laskemasta äänestykselle sosialidemokratien "Me vaadimme" ohjelmaa, johon sisältyivät nuo Suomen työväenluokan tärkeimmät vaatimukset. Kun porvariston diktatorion muodostamisyritys meni karille, se koetti saada korkeimman vallan senaatille. Suurlakko kuitenkin pakotti porvareita peräänytymään. Sosialidemokratit selittivät porvariston istuvan tulivuoren huipulla, joka voi purkautua milloin tahansa. Ja niin eduskunta marraskuun 15 p. 127 äänellä 68 vastaan hyväksyi maalaisliittolaisen Alkion esityksen, että "koska sitä valtion hoitajakuntaa, jonka eduskunta on päättänyt valita, ei ole vielä valittu, päättää eduskunta ottaa toistaiseksi itselleen korkeimman vallan käytön."

Työväen kaikki vaatimukset oli täytettävä.

Tämä ei vielä tyydyttänyt vallankumouksellista työväestöä, sillä se oli vain osa sen vaatimuksesta. Jälellä olivat vielä kahdeksantunnin työpäivälaki, kunnallinen vaalilaki, virkamiehistöä koskeva asetus ja elintarvekysymys. Yleislakko ei päättynyt vielä tähän. Liikkeellä olevat työläisjoukot eivät tahtoneet palata normaalisiin toimiinsa ennen kuin eduskunta oli muistakin sen vaatimuksista varmasti päättänyt. Sitä mielialaa, mikä maan työväestössä oli eduskunnan vitkastelun johdosta vallalla elävästi kuvaa edustaja Kuusisen puhe eduskunnassa. Kuusinen marraskuun viidentenätoista päivänä lausui yö-istunnon pitämisestä ja näiden lakien hyväksymisen tärkedestä seuraavaa:

Edustaja Kuusisen puhe.

"Minulla ei ole monta sanaa sanottavana, mutta sanon täältä (puhujalavalta), että paremmin kuuluisi. Edellinen puhuja oli oikein innostunut, niinkuin hyvässäkin asiassa. Eivätköhän herrat voisi tässä sentään antaa sen verran perään, että te, jotka vastustatte asiain käsittelyä tällä kertaa, äänestäisitte kiltisti vastaan sillä tehän vastustatte sen käsittelyä nyt tänä yönä sentähden, että te ylipäänsä vastustatte näitä lakeja. Kyllähän teille asia on sen verran selvä. Jos olisi aikaa, niin miksi ei voisi lykätä vielä pari päivää, vaikka ette sinä aikana edes katsoisi noiden vanhojen mietintöjen sisään, mutta minulla on nyt se vakaumus — ja sitä tahdoin tulla tänne sanomaan — että olisi onnellisempaa nyt jos tulisi näissä asioissa päätös.

En suinkaan tahtoisi lausua minkäänlaisia uhkauksia, mutta minusta ei olisi edellisen puhujan pitänyt puhua sentään sillä tavalla, niin ylimielisesti niinkuin hän puhui, eikä myöskään ed. Schybergsonin tehdä asiaa pilkanlaiseksi. Minulla on se käsitys, että voi tapahtua levottomuuksia huomenna, jollemme me, jotka tahdomme työväkeä rauhoittaa, saa jonkinlaisia todellisia tuloksia täältä eduskunnalta. Jos oikeistossa on joitakuita, jotka katsovat, että levottomuuksista olisi heille etua, niin heidän vastustuksensa vielä voisi ymmärtää, mutta minä luulen, että kun hekin harkitsevat, niin tokkopa voivat olla niin vakuutettuja, että he niistä levottomuuksista jotakin voittavat. Me ainakin katsoisimme, että olisi eduksi, jos pääsisimme rauhallisesti tämän kriitillisen ajan ohi. Senvuoksi minä vetoaisin nyt erityisesti maalaisliiton edustajiin, että he suostuisivat tässä asiassa horjumattomasti kannattamaan tätä ehdotusta, että jo tänä yönä näiden lakien vahvistaminen toimitetaan."

Edustaja Hänninen-Valpas lausui lausui samasta asiasta:

"Minä myönnän, että ehdotettu toimenpide on tavallisuudesta poikkeava, enkä olisi itse puolestani halunnut siihen yhtyä, jollei olisi ollut minun mielestäni pakottavia syitä. Eihän ole mukavata, että vaaditaan ottamaan asia esille ilman että siitä olisi edustajille jaettu edes asiakirjoja. Kuitenkin on toiselta puolen huomattava, että asiakirjat, jotka tulevat esitettäviksi, ovat oikeastaan jo luetut täällä yhteen kertaan. Niistä pakottavista syistä, jotka tähän asiaan vaikuttavat, pyydän vain lyhyesti viitata. Niissä laajoissa keskusteluissa, joita ennen on esitetty, on huomautettu, että kun eduskunnan päätöksiä ei ole saatu täytäntöön, se on synnyttänyt työväen keskuudessa laajoissa piireissä käsityksiä, että parlamenttaarisella tolminnalla ei päästä tässä maassa edes käsin. Siitä käsityksestä on ollut luonnollinen seuraus, että työläiset ovat alkaneet hapuilla muita keinoja, siis eduskunnallisen toiminnan ulkopuolella olevia keinoja. Me sosialidemokraatit olemme aina koettaneet kiinnittää huomiota juuri parlamenttaariseen toimintaan ja sitä tietä saavuttaa tuloksia. Mutta jotta nuo mielipiteet ovat puhjenneet juuri meidän vaikutuksen ulkopuolella, siitä on ollut todistuksia runsaasti viime kesänä täällä Helsingissä. Minä muistutan niistä kokouksista, joita on ollut senaatintorilla. Niissä kokouksissa melkoiset määrät kansalaisia yhtyi n. s. bolditilaiseen anarkismiin. Sen päämääränä oli jonkunlainen epämääräinen kommunistinen yhteiskunta, joka piti saavutettaman siten, että isompi määrä ihmisiä ryhtyisi kannattamaan sen toimeensaamista ja sitten väkivallalla ryhtyisi toimeenpanemaan sitä. Semmoisia virtauksia oli meidän puolueemme ulkopuolella. Oli myöskin tolstoilaista anarkismia, joka päättyi siihen, että kirjailija Järnefeltin mukana meni joukko kansalaisia toimeenpanemaan kirkoissa rettelöitä. Myös on ennen näitä vaaleja ilmennyt työväen keskuudessa agitatsioonia, että työväen ei pitäisi ollenkaan ottaa osaa vaaliin, koska eduskunnallinen toiminta ei voi johtaa mihinkään tuloksen. Ja nämä epäparlamenttaariset virtaukset työväen keskuudessa ovat saaneet yhä enemmän ja enemmän jalansijaa. Se ei ole mikään ainoan laatuinen ilmiö täällä Suomessa, vaan on yleinen ilmiö niissä maissa, joissa porvarisluokka on niin tiukalla myönnytysten jarruttamiskannalla kuin täälläkin. Esimerkiksi Saksassa on tuollaisia virtauksia yhtynyt liikkeeseen, joka on tunnettu anarko-sosialismin nimellä. Eri maissa käytetään eri nimiä merkitäkseen samaa. Mutta nyt kun varsinkin viime valtiopäiväin työt on aijottu kokonaan tuhota tässä maassa, on eduskunnan ulkopuolinen toiminta saanut niin huomattavan suurta kannatusta työväenkin keskuudessa, että se on muodostunut meille suoraan sanoen vallankumoukselliseksi liikkeeksi. Sehän esiintyy nykyään suurlakon yhteydessä rehellisesti vallankumouksellisena liikkeenä. Se nimittää neuvostoaan vallankumoukselliseksi neuvostoksi j.n.e. Tuolla vallankumousliikkeellä on tähän asti onneksi ollut ainoastaan suurlakon muoto ja työväenjärjestöjen toimihenkilöiden taholta on koetettu luonnollisesti säilyttäkin sitä muotoa. Jos siis olisi kysymys pelkästä tästä muodosta, niin minä luulen että ei olisi mitään vaikeuksia viivyttää, antaa herroille odotusaikaa, vaikkapa vielä viikkokauden viivyttää näiden asiain käsittelyä, sillä kyllä kai työläiset jaksaisivat pitää lakkoa sen ajan ja vielä pitemmälle. Suomen kansa ehkä kestäisi tuon suurlakon vaikkakin se tuottaa aineellista tappiota muutaman miljoonan markkaa vuorokautta kohti.

Valpas varottaa herroja.

Herroille oikeiston edustajille on tietysti vähäpätoinen asia, jos meidän maamme tällaisen lakkoliikkeen takia menettää muutaman markan vuorokaudessa. Eivät kai herrat suostuisi yhtä yötä valvomaan sen takia, että saisivat tuon lakon loppumaan yhden vuorokauden aikaisemmin. He tahtovat nauttia mukavuuksia ja mieluummin loikoa sängyssä silloin kun toiset kamppailevat nälän kanssa vuorokauden vuorokauden jälkeen. Jos me olisimme vakuutetut siitä, että tuleva taistelu pysyisi suurlakon luontoisena, en tahtoisi esittää että mainitut asiat otettaisiin jo tänä yönä esille. Minä vähän aikaa sitten olin sillä kannalla että pidettäisiin huomenna kello 10 istunto ja siinä käsiteltäisiin. Mutta minä tunnustan avomielisesti, minun mielipiteeni muutti eräs tieto. Minulle ilmotettiin, että lakon johto ei luule voivansa ballita kaikkia lakossa olevia aineksia, vaan että osa niistä aineksista arvelee, että eduskunnan porvariliiset nytkin niinkuin 19 vuoden kuluessa lukemattomia kertoja, aikovat pettää lain, eivätkä anna mitään todellisia tuloksia. Ja osa sellaisia aineksia aikoo lähteä ehkä huomen-aamuna — en tiedä aikaa enkä hetkeä, mutta mahdollisesti aikoo lähteä liikkeelle ja se liike voisi johtaa, kun tiedämme että porvareilla on lahtarikaarteja olemassa, hyvin valitettaviin seikkauksiin, jotka käristäisivät aseman ihan äärimmilleen. Mahdollisesti ne tekisivät rauhallisen selvittelyn mahdottomaksi täällä kertaa ja sitäpaitsi poistaisivat ulkomaidenkin silmissä sitä verhoa, joka suuressa määrässä onkin valeverho, että tämä maamme on niin sivistynyt, tässä maassa on niin sivistynyt väestö, tässä maassa on niin viisas ja järkevä yläluokkakin, jotta se voi välttää kaikki veriset melskeet. Kun minä olin saanut tällaisia tietoja, niin katsoin minäkin niinkuin kaikki sosialistiset edustajat täällä välttämättömäksi koettaa saada asiolta suotuisiin päätöksiin jo tänä yönä. Siis meidän täytyisi tehdä se uhraus, että valvottaisiin vaikka aamuun asti ja koetettaisiin saada valmista. Uhraus meille olisi verrattain pieni, jos me sillä uhrauksella tosiaankin voisimme vaikuttaa, että tuollaista liikehtimistä, mihin viittasin, ei täällä syntyisi. Minä luulen, että isänmaan maineestakin huolta pitävät henkilöt, ne, jotka tahtovat antaa laajoille kerroksille uskoa, että parlamenttaarisella toiminnalla edes jotakin saavutetaan, mielellään suostuvat tekemään tuon uhrauksen, kuuluivatpa ne sitten vaikka porvariliisiin piireihin ja myös mielellään suostuvat sivuuttamaan ne muodollisuudet, mitä täytyy sivuuttaa, jotta tämä työ ja tämä toiminta voitaisiin järjestää.

August Bebel on sanonut Englannin porvareista, että ne ovat maailman viisaimpia siinä suhteessa, että ne osaavat antaa periän hetkellä, jolloin välttämättä täytyy antaa periän. Minä toivoisin, että ainakin osassa meidän porvaristoa olisi samanlainen käsitys asemasta, että he tekisivät samalla tavalla, että heihin voitaisiin soveliuttaa Bebelin historiallista lausuntoa."

Nämä puheet ja kansan uhkaava liikehtiminen sentään auttoivat. Eduskunta piti yöistuntonsa marraskuun kuudettatoista päivää vasten yöllä ja päätti 149 äänellä 42 ääntä

Ellet ole vielä yhtynyt Toverin kirjotuskilpailuun, on sinun yhdyttävä nyt viivyttelemättä.